

NEMZETI FEJLESZTÉSI HIVATAL
DR. HALM TAMÁS ELNÖKHELYETTES

Lukács András
elnök

Levegő Munkacsoport

BUDAPEST

Károly körút 3/a.
1075

Tisztelt Elnök Úr!

Először is köszönetet szeretnék mondani azért, hogy véleményükkel segítették az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptió (OFK) végső formájának kialakítását. Köszönöm munkájukat, a véleményezésre fordított időt és energiát, valamint javaslatukat.

Az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptióval kapcsolatban beérkezett vélemények és javaslatok feldolgozása megtörtént, a partneri javaslatokkal módosított és bővített dokumentumról ezekben a hetekben tárgyal az Országgyűlés. A tervezésben részt vevő tárcákkal és a régiók képviselőivel minden felvetést, kérést, ajánlást áttekintettünk, a beérkezett véleményeket, javaslatokat – így az Önökét is – a Nemzeti Fejlesztési Hivatal honlapján, a nyitott partnerség elvének megfelelően, mindenki számára elérhetővé tettük.

A Nemzeti Fejlesztési Hivatal honlapján, a <http://www.nfh.hu/xindex2.htm?t=2&i=5343> internetes címen Ön is megtalálhatja a beérkezett kérdőívek zárt kérdéseinek értékelését, és letöltheti a fejlesztéspolitikai koncepciónak azt a változatát, amely változáskövetővel tartalmazza a társadalmi egyeztetés eredményeként elvégzett módosításokat. Biztos vagyok benne, hogy ha megtekinti ezt a dokumentumot, számos olyan változást talál benne, amely éppen az Önök javaslatára vagy azzal összhangban született.

A Tervezési Operatív Bizottság az egyes stratégiai célokkal kapcsolatban kitöltött kérdőívből az alábbi javaslatokat fogadta el és használta fel az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptió kiegészítésekor, módosításakor. Ezeket az ajánlásokat a tervezők vagy szó szerint emelték be az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptióba, vagy egy általánosabb szövegkörnyezetben kaptak helyet a dokumentumban (A következőkben először a kérdőív kérdését idézzük fel, majd az Önök által megfogalmazott javaslatot.)

3.2.9 A magyar gazdaság versenyképessége szempontjából egyéb fontosnak tartott tényező:

A munkaerő testi, lelki (erkölcsi) és szellemi egészsége.

3.4.11. Legfontosabbnak tartott egyéb intézkedés:

A jogszabályok szigorú betartatása, a valódi költségeket tükröző árrendszer kialakítása a megfelelő

adó- és díjpolitikával.

3.6.a. A magyar gazdaság versenyképességének növekedéséhez fontos állami fejlesztési intézkedés:

A humán szféra fejlesztése: oktatás, kultúra, egészségügy, K+F.

4.5.a. Legfontosabb elvárás az állami fejlesztésekkel kapcsolatban a foglalkoztatás bővülésében:

Környezetvédelmi szempontból fenntartható tevékenységek támogatása.

4.5.b. Legfontosabb elvárás az állami fejlesztésekkel kapcsolatban a foglalkoztatás bővülésében:

A közjavak előállításának támogatása. A nem közjavak előállítása történjen piaci szereplők, piaci körülmények között és az állam ezeket csak közvetett eszközökkel (pl: szabályozás) segítse elő, de semmiképpen se támogassa közpénzekkel.

4.6. A véleményezőök a következőképpen tudnak hozzájárulni a foglalkoztatás bővüléséhez:

A fajlagosan magas élőmunka-tartalommal rendelkező tevékenységek előmozdítása szakmai, illetve felvilágosító munkával. A környezet védelme és egyúttal a korszerűbb gazdasági szerkezet kialakítása ugyanis a fajlagosan magasabb élőmunka-tartalmú tevékenységek bővítésével oldható meg. Néhány példa: magas szellemi hozzáadott értéket tartalmazó termékek és szolgáltatások (nagy energia- és nyersanyag-igényű termékek és szolgáltatások); biogazdálkodás (a nagyüzemi, iparszerű mezőgazdasági termelés); a hulladékok újrahasználata és újrahasznosítása (eldobható csomagolások és termékek használata); energiahatékonyság javítása (új erőművek létesítése, több energiaforrás felhasználása); a meglévő épületek felújítása (új épületek építése).

5.5.a. Javaslat az állam által megvalósítandó fejlesztésre a versenyképes tudás és műveltség növekedéséért:

Az oktatásra fordított források jelentős növelése. A pedagógusok képzésének és anyagi megbecsülésének kiemelt kezelése. A kultúra és a K+F kiemelt támogatása, hiszen a versenyképes tudás és műveltség kialakításában meghatározó jelentőségű. Megfelelő erkölcs nélkül a tudás a társadalomnak több kárt okoz, mint hasznot hajt.

5.5.b. Javaslat az állam által megvalósítandó fejlesztésre a versenyképes tudás és műveltség növekedéséért:

Az oktatási intézmények teljesítményének javítása: tág tér biztosítása az újító, kísérletező pedagógusoknak, megfelelő anyagi háttér és erkölcsi támogatás biztosítása. Egészséges, szennyezésektől mentes életkörülmények biztosítása az oktatók és tanulóik számára.

6.1.8. Egyéb tényező megnevezése:

Széles körű, hatékony felvilágosítás, tudatformálás. Az egészségkárosodás költségeinek kimutatása, és annak összevetése a megelőzés és a gyógyítás költségeivel.

6.3.a. A legsürgősebbnek ítélt beavatkozást igénylő egészségügyi probléma:

A megelőzés, a helyes életmód kialakítása, a környezet-egészségügyi programok kidolgozása és végrehajtása.

6.3.b. A legsürgősebbnek ítélt beavatkozást igénylő egészségügyi probléma:

A költségek minél pontosabb kimutatása és tudatosítása, beleértve az intézkedések elmaradásának költségeit is (több megbetegedés, haláleset, munkaidőkiesés stb.).

6.3.c. A legsürgősebbnek ítélt beavatkozást igénylő egészségügyi probléma:

Az egészségügyi dolgozók megfelelő ösztönzése annak érdekében, hogy a munkájukat minél hatékonyabban végezzék.

6.4.a. Az alábbi fejlesztéseket valósítsa meg az állam a népesség egészségi állapotának javulásáért:

Az egészséges környezet kialakítása: az egészséges mozgás, sportolás lehetőségeinek megteremtése, a dohányzás és a túlzott alkoholfogyasztás visszaszorítása, az egészséges táplálkozási szokások elterjedésének ösztönzése, széles körű felvilágosító munka megszervezése.

6.4.b. Az alábbi, egyéb fejlesztéseket valósítsa meg az állam a népesség egészségi állapotának javulásáért:

Az egészségügyi ellátórendszer javítása, a zöld civil szervezetek támogatása.

7.2.9. Egyéb eszköz megnevezése:

Oktatás, képzés, művelődési lehetőségek javítása, egészséges környezet, a társadalmi önszerveződések erősítése.

7.3.a. Az állam az alábbi fejlesztésekkel erősíthetné meg legjobban a társadalmi összetartozást:

A nonprofit szféra fejlesztése.

7.3.b. Az állam az alábbi fejlesztésekkel erősíthetné meg legjobban a társadalmi összetartozást:

Oktatás, képzés fejlesztése.

8.3.7. Egyéb szempont megnevezése:

Elsőbbség a meglévő hálózat hatékony működtetésének és felújításának.

8.4.a. Az alábbiakat kellene tennie az államnak a fizikai elérhetőség javításáért:

A személyközlekedés fejlesztése, a tömegközlekedés javítása. A meglévő pályák, a járműállomány felújítása, valamint a tömegközlekedési járművek előnyben részesítése. A gépjármű-közlekedés igényét csökkentő településpolitika.

8.4.b. Az alábbiakat kellene tennie az államnak a fizikai elérhetőség javításáért:

A vasúti fuvarozás fejlesztése, szervezési, logisztikai háttér fejlesztése, a teherszállítás ésszerűsítése.

9.5. A véleményezőik az alábbi módon látják szerepüket az információs társadalom kiteljesedése stratégiai céljának megvalósításában:

Környezet- és természetvédelmi szemléletformálás, szakmapolitikai programok, jogszabály-tervezetek és koncepciók véleményezése. A környezet védelmét szolgáló helyi és országos intézkedések, szabályozások kezdeményezése. Állásfoglalások, javaslatok, tanulmányok elkészítése külön-

böző programokhoz, jogszabályokhoz.

10.2.2. Egyéb, meghatározott környezetbarát közlekedési infrastrukturális fejlesztés, amelyre a hangsúlyt helyezi:

A tömegközlekedés, és a vasút megújítása, a gyalogos és kerékpáros közlekedés javítása, a gépjármű-forgalom csillapítása.

10.4.a. A környezet védelme érdekében tett állami fejlesztésekkel kapcsolatban legfontosabbnak tartott két elvárás:

A környezetvédelmi szempontból káros közvetlen és közvetett állami támogatások felszámolása.

10.4.b. A környezet védelme érdekében tett állami fejlesztésekkel kapcsolatban legfontosabbnak tartott két elvárás:

A környezet védelmét szolgáló állami szervek erősítése, a környezet- és természetvédő civil szervezetek segítése, környezetvédelmi képzés.

10.5. Véleményezők az alábbiakban látják saját szerepüket a természeti erőforrások és környezeti értékek védelmében és fenntartható hasznosulásában:

A lakosság és a döntéshozók felvilágosítása, tudatformálása. A környezet állapotával kapcsolatos adatok megszerzése és terjesztése. Rendezvények, társadalmi megmozdulások szervezése. Tudományos kutatások és fejlesztések szervezése, támogatása. Kormányzati és önkormányzati döntések meghozatalát elősegítő javaslatok kidolgozása. Segítségnyújtás a jogalkotási folyamatban. Kapcsolattartás a különböző állami és önkormányzati szervekkel, valamint a nem kormányzati szervezetekkel, intézményekkel, különösen a hazai és külföldi környezetvédő mozgalmakkal. Környezetvédelmi nevelés. Környezeti tanácsadás.

11.4.a. Legfontosabb elvárások a kiegyensúlyozott területi fejlődés érdekében teendő állami fejlesztésekkel kapcsolatban:

A humán erőforrás fejlesztése.

11.4.b. Legfontosabb elvárások a kiegyensúlyozott területi fejlődés érdekében teendő állami fejlesztésekkel kapcsolatban:

A környezetszennyező állami támogatások megszüntetése.

A szöveges formában eljuttatott felvetéseikkel kapcsolatban a Tervezési Operatív Bizottság a következőképpen foglalt állást:

- A koncepció hosszú távú átfogó célja az életminőség fejlesztése, amelyhez a versenyképesség, az igazságosság és a biztonság értékei járulnak. A specifikus célok közül több – a foglalkoztatással, a tudással, az egészséggel, a társadalmi összetartozással, a környezetvédelemmel és a területi fejlődéssel kapcsolatos – azt szolgálja, hogy az anyagi gyarapodás mellett a társadalmi fejlődés is meghatározó szemponttá váljon. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy ne javítsuk az ország – és nem csak a gazdaság – versenyképességét, mert szükségünk van forrásokra az

életminőség javításához. A versenyképesség mellett természetesen a társadalmi tőke növelését segítő együttműködésre is hangsúlyt helyez a dokumentum. Ez a megfontolás áll a vállalkozások együttműködését támogató elképzelés mögött éppúgy, mint a foglalkoztatás javítása érdekében a civil szektor szerepének megerősítésében.

- A Fenntartható Fejlődés Stratégiája párhuzamosan készül az Országos Fejlesztéspolitikai Koncepcióval, ezért az OFK már használja a Fenntartható Fejlődés Stratégiában foglaltakat. A társadalmi vita tovább erősítette ezt az értékrendet, amit a „Célok és eszközök a sikeres Magyarorszáért” című dokumentum 5. oldalán lévő új bekezdés tartalmaz. Ugyanennek a dokumentumnak a 13. oldalán, az „Ökológiai mintaállam” című rész bővítése is ezt szolgálja.
- A fejlesztési tevékenységek költségeinek becslésére vonatkozó adatok a koncepcióban valóban nem találhatóak, hiszen ezek a modellezések majd a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret munkálatait készítik elő, és az tartalmazza majd a végrehajtás eszköz- és intézményrendszerét is. Ugyancsak az NSRK fogja a célokhoz rendelt indikátorrendszert kidolgozni és bemutatni.
- A 8+1-es célrendszer mindazokat a fejlesztési irányokat tartalmazza, amelyekre 2020-ig Magyarország költségvetési pénzeket fordít. Ez azonban egy kizárólag elveket és értékeket bemutató koncepció, nem pedig az odavezető utat leíró stratégia. Ezért a rövidebb távon végrehajtandó feladatokat az NSRK határozza majd meg, és ennek megfelelően rendezi majd hierarchiába a specifikus célokat. Ennek a munkának a megkezdéséhez jó kiindulópontot jelent a társadalmi vita, az ott megfogalmazott szempontok irányadók a tervezők számára.

Szövegszerű javaslataik közül nagyon sok bekerült a „Célok és eszközök a sikeres Magyarorszáért” című dokumentumba. Ezek közül néhány fontos változtatásra külön is felhívjuk a figyelmüket:

- Az átfogó célok egyike kibővült: egészségesebb, hosszabb és teljesebb élet.
- A hazai kis- és közepes vállalkozások a gazdaság hajtóerejévé válnak.
- Támogatjuk a rugalmas foglalkoztatási formákat, köztük a részmunkaidős foglalkoztatást és a távmunkát is.
- A gyorsforgalmi útépítésnél különösen vigyázunk a közlekedési folyosók mentén meglévő természeti és helyi értékekre.
- A mezőgazdaság ökológiailag ellenőrzött alapanyagot dolgoz fel, sok helyi terméket állít elő. A rossz adottságú területeket ipari és energetikai alapanyag-termelésre használják a táji és természetvédelmi szempontok figyelembevételével.
- Kidolgozzuk a jelenlegi GDP-számítások mellett a zöld GDP-t.
- Megszűnnek a súlyosan szennyező és egészségkárosító tevékenységeknek nyújtott állami támogatások.
- Kimutatjuk és felszámoljuk a piaci versenyt torzító állami támogatásokat.
- Szélesítjük a helyi foglalkoztatás lehetőségeit.
- Javítjuk a gyalogos- és kerékpáros-közlekedés feltételeit.

- Növeljük a lakosság környezettudatosságát, elterjesztjük a fenntarthatóság pedagógiáját, és megteremtjük a környezetbarát életmód és a fenntartható fogyasztás feltételeit.
- Fenntartható módon zárkóztatjuk fel a Tisza-térséget.
- Bővítjük a fenntarthatósággal és környezetvédelemmel kapcsolatos kutatásokat.
- Elengedhetetlen az ártalmatlanítás-centrikus hulladékgazdálkodás átalakítása megelőzés-központúvá.

Az Országos Fejlesztéspolitikai Koncepció társadalmi egyeztetésének lezárásával korántsem ért véget az az összetett folyamat, amelynek során az ország fejlesztési céljainak megfogalmazásához szeretnénk kérni partnereink segítségét.

Kérem, az elkövetkező hónapokban kövesse figyelemmel a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret, az operatív programok, majd pedig a konkrét pályázati kiírások elkészítését. Szakmai tudásával, tapasztalataival nagyban hozzájárulhat közös céljaink megfogalmazásához, Magyarország fejlődéséhez, az itt élők gyarapodásához.

A további sikeres együttműködés reményében,

Budapest, 2005. november 22.

tisztelettel:

Dr. Halm Tamás